

ତିନି ବୃହତ୍ତମ ସାମୁଦ୍ରିକ ପ୍ରାଣୀ

ଆମକୁ ବହୁତ ଭଲ ଲାଗୁଥିବା ସାମୁଦ୍ରିକ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ତିନି ଓ ଶିଶୁମାର ଅନ୍ୟତମ । ତିନି ଉଷ୍ଣରକ୍ତ ଦେହୀ ଏବଂ ବାୟୁ ଶ୍ୱାସ-ପ୍ରଶ୍ୱାସ ନେଉଥିବା ସାମୁଦ୍ରିକ ପ୍ରାଣୀ । ବିଶାଳ ଶରୀର ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ବୃହତ୍ତମ ତିନି କୁହାଯାଏ । ସବୁଠାରୁ ବୃହତ୍ତମ ତିନି “ନାଲତିନି” ପ୍ରାୟ ୧୦୦ଫୁଟ ଲମ୍ବ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଢ଼ନ୍ତି । ଏହା ପୃଥିବୀର ବୃହତ୍ତମ ପ୍ରାଣୀ । ୨୦ ଫୁଟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବହୁଥିବା ପିଗରି ରାଇଟ୍ ତିନି ବିଶାଳ ତିନିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସବୁଠାରୁ କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ।

ପୃଥିବୀର ସବୁ ମହାସାଗରରେ ପ୍ରାୟତଃ ତିନି ଦେଖାଯାଆନ୍ତି । ସେମାନେ ଯାଯାବର ଶ୍ରେଣୀର । ପ୍ରତିବର୍ଷ ପ୍ରଜନନ ତଥା ଖାଦ୍ୟ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ସେମାନେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରାନ୍ତକୁ ଯାତ୍ରା କରିଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ପ୍ରାୟତଃ ମଣିଷର କୌଣସି କ୍ଷତି କରନ୍ତି ନାହିଁ, ହେଲେ ମଣିଷ କେତେବେଳେ କେମିତି ସେମାନଙ୍କୁ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇଥାଏ ।

ତିନି, ଶିଶୁମାର ଓ ପରପଏଜ୍ ଆଦି ସାମୁଦ୍ରିକ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ସମୂହକୁ “ସେଟାସିଆନ୍” କୁହାଯାଏ । ତିନି ଦୁଇ ପ୍ରକାରର ଯଥା-ବସ୍ତୁ ତିନି ଓ ବାଲିନ୍ ତିନି ।

ସାମୁଦ୍ରିକ ସ୍ତନ୍ୟପାୟୀ ମାନେ ଏକ ବିବିଧତା ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାଣୀ ସମୂହ ଯାହାର ୧୧୯ ପ୍ରକାରି ଭିତରେ ସେଟାସିଆନ୍, ଶିରେନିଆନ୍, କାର୍ଣିଭୋରା ଅଛନ୍ତି । ଭାରତରେ ୩୧ ପ୍ରକାରିର ସାମୁଦ୍ରିକ ସ୍ତନ୍ୟପାୟୀ ରେକର୍ଡ୍ ଭୁକ୍ତ ଯାହାକି ପୃଥିବୀର ସାମୁଦ୍ରିକ ପ୍ରାଣୀର ଏକ ଚତୁର୍ଥାଂଶ ଏବଂ ଭାରତୀୟ ସ୍ତନ୍ୟପାୟୀ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର ଅଷ୍ଟଶତାଂଶ ।

ଆଞ୍ଚଳିକ ପ୍ରାକୃତିକ ବିଜ୍ଞାନ ସଂଗ୍ରହାଳୟ

ଭୁବନେଶ୍ୱର

Regional Museum of Natural History

BHUBANESWAR

Whales

The giants of the sea

Whales and dolphins are among the well loved creatures living in our seas. Whales are warm blooded, air breathing mammals that live in the sea. They are some times called great whales because of their huge size. The largest whale, Blue whale grows up to 100 feet in length. It is the largest animal on earth. The smallest of the great whales is the pigmy right whale which grows to 20 feet in length.

Whales are found in all the oceans of the world. They are migratory, that is every year they travel to areas of the ocean where they breed to areas where they feed. They are harmless to humans, but humans, unfortunately have not always been harmless to whales.

Whales, dolphins and porpoises together make up a group of sea creature known as cetaceans. There are two main kinds of whales- the toothed whales and baleen whales.

Marine mammals are a diverse group of animals, accounting to 119 species including cetacens, sirenians, carnivora. In India, 31 species of marine mammals are documented accounting to the one fourth of world's marine mammalian fauna and almost 8% of the total Indian mammalian fauna.

Indian Marine Mammals
Order: Cetacea

Family: Balaenopteridae - Rorquals

- 01. Minke Whale
- 02. Sei Whale
- 03. Bryde's Whale
- 04. Blue Whale
- 05. Fin Whale
- 06. Humpback Whale

Family: Delphinidae - Dolphins

- 07. Common Dolphin
- 08. Pigmy Killer Whale
- 09. Short-finned Pilot Whale
- 10. Risso's Dolphin
- 11. Fraser's Dolphin
- 12. Irrawaddy Dolphin
- 13. Killer Whale
- 14. Melon-headed Whale
- 15. False Killer Whale
- 16. Indo-pacific Humpback Dolphin
- 17. Pantropical Spotted Dolphin
- 18. Striped Dolphin
- 19. Long-snouted or Spinner Dolphin
- 20. Rough-toothed Dolphin
- 21. Bottlenose Dolphin

Family: Phocoenidae - Porpoises

- 22. Finless Porpoise

Family: Kogiidae- Small Sperm Whale

- 23. Pigmy Sperm Whale
- 24. Dwarf Sperm Whale

Family: Physeteridae - Sperm Whale

- 25. Sperm Whale

Family: Ziphiidae-Beaked Whale

- 26. Southern Bottlenose Whale
- 27. Blainville's Beaked Whale
- 28. Ginkgo Toothed Beaked Whale
- 29. Longman's Beaked Whale
- 30. Cuvier's Beaked Whale

Order: Sirenia

Family: Dugongidae - Dugongs

- 31. Dugong or Sea Cow

Processing, preservation and display of Bryde's Whale (*Balaenoptera edeni*) skeleton

Processing, preservation and display of Sperm Whale (*Physeter macrocephalus*) skeleton

ଭାରତୀୟ ସାମୁଦ୍ରିକ ଜନ୍ତୁପାତା ତୀବ୍ର
ରୂପ - ସେଟାସିଆ

ପରିବାର: ବାଲେନୋପେରିଡେ - ରୋରକ୍ୱାଲସ୍

- ୦୧ - ମିଙ୍କ ଡିନି
- ୦୨ - ସେଇ ଡିନି
- ୦୩ - ବ୍ରାଉନ ଡିନି
- ୦୪ - ନୀଳ ଡିନି
- ୦୫ - ଫିନ ଡିନି
- ୦୬ - ହମ୍ପବ୍ୟାକ୍ ଡିନି

ପରିବାର: ଡେଲ୍‌ଫିନିଡେ - ଡଲ୍‌ଫିନସ୍

- ୦୭ - ସାଧାରଣ ଡଲ୍‌ଫିନ
- ୦୮ - ପିଗମି କିଲର ଡିନି
- ୦୯ - ସର୍ଟ ଫିନଡ ପାଇଲଟ ଡିନି
- ୧୦ - ରିସୋସ୍ ଡଲ୍‌ଫିନ
- ୧୧ - ଫ୍ରାଜରସ୍ ଡଲ୍‌ଫିନ
- ୧୨ - ଇରାଉଦ୍ଧି ଡଲ୍‌ଫିନ
- ୧୩ - କିଲର ଡିନି
- ୧୪ - ମେଲନ-ହେଡେଡ୍ ଡିନି
- ୧୫ - ଫାଲ୍ସ କିଲର ଡିନି
- ୧୬ - ଇଣ୍ଡୋ-ପାସିଫିକ ହମ୍ପବ୍ୟାକ୍ ଡଲ୍‌ଫିନ
- ୧୭ - ପାନ୍‌ଟ୍ରୋପିକାଲ୍ ସ୍ପୋଟେଡ୍ ଡଲ୍‌ଫିନ
- ୧୮ - ଷ୍ଟ୍ରିପେଡ୍ ଡଲ୍‌ଫିନ
- ୧୯ - ଲଙ୍ଗ-ସ୍ନାଉଟେଡ୍ ବା ସ୍ପିନନର ଡଲ୍‌ଫିନ
- ୨୦ - ରଫ୍ ଟୁଥେଡ୍ ଡଲ୍‌ଫିନ
- ୨୧ - ବଟଲନୋସ୍ ଡଲ୍‌ଫିନ

ପରିବାର - ଫୋକୋନିଡା - ପରପୋଇସ୍

- ୨୨ - ଫିନଲେସ୍ ପରପୋଇସ୍
- ପରିବାର - କୋଗିଡା-ସ୍ମଲ୍ ସ୍ପର୍ମ୍ ଡିନି
- ୨୩ - ପିଗମି ସ୍ପର୍ମ୍ ଡିନି
- ୨୪ - ଡ୍ୱାର୍ଫ ସ୍ପର୍ମ୍ ଡିନି

ପରିବାର - ଫିସେଟେରିଡେ - ସ୍ପର୍ମ୍ ଡିନି

- ୨୫ - ସ୍ପର୍ମ୍ ଡିନି
- ପରିବାର - ଜିପିଡା - ବିକେଡ୍ ଡିନି
- ୨୬ - ସର୍ଭେସ୍ ବଟଲନୋସ୍ ଡିନି
- ୨୭ - ବ୍ଲାଇଭିଲ୍‌ସ୍ ବିକେଡ୍ ଡିନି
- ୨୮ - ଗିଙ୍ଗୋ ଟୁଥେଡ୍ ବିକେଡ୍ ଡିନି
- ୨୯ - ଲଙ୍ଗମାନ୍‌ସ୍ ବିକେଡ୍ ଡିନି
- ୩୦ - କୁଭିଅରସ୍ ବିକେଡ୍ ଡିନି

ରୂପ - ସିରେନିଆ

ପରିବାର - ଡୁଗୋନିଡା-ଡୁଗୋଙ୍ଗସ୍

- ୩୧ - ଡୁଗଙ୍ଗ ବା ସି କାଃ